

Nunap immikkoortortaanni mittarfissanut aningaasaliissutaasinnaasut pillugit nassuiaat

Tulliuttumi illoqarfinni nunap immikkoortortaanni mittarfinnik misissueqqissaarnernut tapiliussaq:

- Qeqertarsuaq
- Qasigianguit
- Kangaatsiaq
- Narsaq
- Nanortalik
- Uummannaq
- Tasiilaq
- Ittoqqortoormiit.

Imarisaa

<i>Nunap immikkoortortaanni mittarfissanut aningaasaliissutaasinnaasut pillugit nassuiaat.....</i>	<i>1</i>
<i>Imarisaa.....</i>	<i>2</i>
<i>Aallaqqaasiut.....</i>	<i>3</i>
<i>Tunuliaqutaq.....</i>	<i>5</i>
Misissueqqissaarnerit pillugit	6
Kiffartuussinissami isumaqatigiissutit, qulimiguulinnillu atuiinnarnissap innersuussutigineqarnera pillugit.....	8
Narsami mittarfissamut periarfissatut aqqusineqartitsinissaq, ikaartaateqartitsinissarlu pillugu.....	9
Ineriartortitsinissami sunniutissat pillugit	9
Timmisartoqarfiit pillugit inatsit.....	10
Missingersuutit pillugit inatsit, piffissarlu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfimmit immikkut ittumik aningaasaliissuteqarnissaq pillugu	10
Aningaasanut Inatsisitigut sanaartortitsinissami sinaakutissani tullerriiarinissaq pillugu.....	11
Sanaartortitsinissami aningaasaqarneq	12
Nalorninartut	12
Nunap immikkoortortaanni mittarfinni aningaasaqarneq pillugu	13
Kitaata sineriaa	14
Tunumi.....	15
Sanaartortitsinissami aningaasaliissutinik nalikillilineq pillugu	16
<i>Ilanngussatut nalunaarusiani inerniliussanik eqikkaaneq.....</i>	<i>17</i>
Ilanngussatut nalunaarusiaq 1 – Qeqertarsuarmi, Qasigiannuani Kangaatsiamilu nunap immikkoortortaani mittarfiit:	17
Ilanngussatut nalunaarusiaq 2 – Narsami Nanortalimmilu nunap immikkoortortaani mittarfiit:.....	19
Ilanngussatut nalunaarusiaq 3 – Ummannami nunap immikkoortortaani mittarfik:	20
Ilanngussatut nalunaarusiaq 4 –Ittoqqortoormiini nunap immikkoortortaani mittarfik:.....	21
Ilanngussatut nalunaarusiaq 5 –Tasiilami nunap immikkoortortaani mittarfik:.....	22

Aallaqqaasiut

Nassuiaat manna immikkut allaatigisatut isigineqarani, tulliuuttumi taaneqarlutik misissueqqissaarnernut tapiliussatut atuarneqassaaq.

UKA 2015-imi pingaartumik immikkoortoq 18-imi aamma immikkoortoq 167-imi mittarfiliassat pillugit suliniummik Inatsisartut akuersissuteqarnerisigut, suliniutinik ataasiakkaanik misissuinissat piareersaanissallu aallartinneqarput. Nuummi, Ilulissani, Qaqortumilu mittarfiit Kalaallit Airports A/S-imit isumagineqarput.

UKA 2015/167 tulliuuttutut allangortillugu akuersissutigineqarpoq:

”Nunatsinni assartuussinermi ataatsimut aningaasartuutit annikillisinnaat aamma timmisartuussisarnerup akulikillinissaa siunertaralugit, nunap immikkoortuini silaannakkut angallannermut attaveqaatit ataatsimoortut silaannakkut angallassinermut pilersaarummut ilanngunneqarnissaannik qinigaaffimmi matumani Naalakkersuisut saqqummiussinissamut peqqunneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Taamaalilluni suliassaqarfimmi immikkoortumut pilersaarummi mittarfiit aamma qulimiguullit mittarfiisa akunnittarfiisalu pioreersut piginnaasaasa millineqarnissaat allineqarnissaallu nunap immikkoortuini tulleriarinermut ilanngunneqassapput.”

Nunap immikkoortortaanni mittarfiit sinnerinut tunngatillugu piareersaanerit, Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarput. Mittarfinnut taakkununga tunngatillugu suliniutini ataasiakkaani sanaartortitsinissamut, ingerlatsinissamut, missingersuutinut, inuiaqatigiit aningaasaqarnerinullu tunngasunik annertuumik misissueqqissaarnerit pigineqalersimalerput. Tulliuuttumi ilanngussatut nalunaarusiani tallimaasuuni misissueqqissaarnerit ataatsimoortinneqarput:

- Ilanngussaq 1: Qeqertarsuup Tunuani nunap immikkoortortaanni mittarfissanut periarfissat pillugit allaatigisaaq
 - **Qeqertarsuaq, Qasigiannugit** aamma **Kangaatsiaq**
- Ilanngussaq 2: Kujataani nunap immikkoortortaanni mittarfissanut periarfissat pillugit allaatigisaaq
 - **Narsaq** aamma **Nanortalik**
- Ilanngussaq 3: **Uummannami** mittarfissamut Periarfissat pillugit allaatigisaaq
- Ilanngussaq 4: **Ittoqqortoormiini** mittarfissamut Periarfissat pillugit allaatigisaaq
- Ilanngussaq 5: **Tasiilami** mittarfissamut periarfissat pillugit allaatigisaaq

Nalunaarusiatigut innersuussutigineqartut qalipaatinik ilisarnaaserlugit, inernerit tulliuuttumi tabelimi takutinneqarput:

Innersuussutit takussutissartaa:			
Illoqarfik	Qulimiguulinnut mittarfik	Asfaltigaanani imaluunniit asfaltigaalluni 650 meteri	Asfaltigaalluni 799
Qeqertarsuaq	Illoqarfinnut taakkununga tallimaasunut imminut akilersinnaanerpaaq	Mittarfik Dash 6-imut Dash 8-200-mullu naappallaarpoq	Sanaartortitsinissaq ingerlatsinissarluk eqqarsaatigalugit illoqarfinni taakkunani tallimaasuni periarfissaqarpoq
Qasigiannugit			
Kangaatsiaq			
Narsaq			
Nanortalik			
Uummannaq	Ullumikkutut periarfissaqarpoq	Sanaartornissaq ingerlatsinissarluk eqqarsaatigalugit ajornarpoq	
Ittoqqortoormiit	Ullumikkutut periarfissaqarpoq	Mittarfik Dash 6-imut Dash 8-200-mullu naappallaarpoq	Illoqarfinnut taakkununga marluusunut imminut akilersinnaanerpaaq
Tasiilaq			

Qorsuk ■ : Innersuussutigineqartoq

Sungaartoq ■ : Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu innersuussutigineqanngilaq, teknikkili eqqarsaatigalugu ajornarani

Aappalaartoq ■ : Ajornarpoq

Tunuliaqutaq

Misissueqqissaarnernut pigineqartunut UKA 2015/167 pingaartumik tunngavissiivoq:

"Assartuussinermi ataatsimut akissaajaatit annikillisinnaaat, timmisartuussisarnerup akulikillinissaa aamma unammilleqatigiinnerup annertusisinnaanera siunertaralugit Mittarfinnik sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik qinigaaffimmi matumani Naalakkersuisut saqqummiussinissaannik peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Tamanna pissaaq mittarfiit, qulimiguullit mittarfiisa akunnisimaartarfiisalu piusut amerlanerpaamik 19-inut ilaasoqarsinnaasunut mittarfinnut millilernerisigut aamma allilernerisigut."

Tulliuttup akuersissutigineqarneranut atatillugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa, Naalakkersuisut allannguissamik siunnersuutaannut tunuliaqutaavoq:

"Nunap immikkoortuini mittarfinnik, silaannakkut angallasseriaatsitsinni attaveqaatit sinneri peqatigalugit nunatsinnik pitsaannerusumik ataqatigiissitsisussanik, aammalu tikittartut amerlanerulernissaannut, eqaannerusumik aaqiinissamut ingerlatsinermullu aningaasartuutit ikinnerulernerinut iluaqutaasunik ineriartortitsinissamik siunnersuuteqartup anguniagaqarneranut Naalakkersuisut isumaqataapput. Mittarfinni ataasiakkaani ingerlatsinermut aningaasartuutit ikinnerulernerini, aammalu mittarfiit ataasiakkaat atortunut atorneqartunut pitsaasunullu naleqqussakkanik ilusiligaanerat naggataatigut aamma bilitsit akikinnerulernerinik, kiffartuussinissamullu isumaqatigiissutinut amerlasuunik aningaasartuuteqarfiusartunut aningaasartuutit ikilinerinik kinguneqartussaapput. Taamaattumik mittarfiit ilaasa nunap immikkoortuini mittarfinnut, timmisartunik 19-it tikillugit ilaasoqarsinnaasunik sullissisinnaasunut appartinneqarnerat timmisartut akulikinnerusumik tikittarnerannik, aammalu ingerlatsinermut bilitsinullu aningaasartuutinik sipaagaqarnermik, kiisalu atortunik sulisunillu pitsaannerusumik atuilernerinik kinguneqarsinnaammat Naalakkersuisut isumaqataapput. Kiisalu qulimiguullit mittarfiisa akunnisimaartarfiisalu nunap immikkoortuani mittarfinnut qaffanneqarnerat amerlasuunik sipaagaqarnermik kinguneqartussaavoq, qulimiguullit ingerlatsinermut amerlasuunik aningaasartuuteqartarmata, taamaalillutillu kiffartuussinissamut isumaqatigiissutinik akisuunik annertuumik pisariaqartitsiviusarlutik."

Misissueqqissaarnerit inernerisa takutippaat, ilimagineqarsimasut naatsorsuutigineqarsimasullu ilaat ajoraluartumik allarlunnaasut:

Misissueqqissaarnerit suliarineqarnerinut atatillugu paasinarsivoq, asfaltigaanatik mittarfiit 650 meterinik takitigisut ilaasunik angallassinissamut atorneqarsinnaanngitsut. Taamaattumik Inatsisartut suliamik suliarinninnerini Sanaartornermut Ataatsimiititaliap kissaataa siunertailu naammassiumallugit, mittarfiit 799 meterinik takitigisut misissoqqissaagassatut aamma ilanngunneqarput.

2015-imi aalajangiinissami siunnersuutigineqartunut tunngatillugu, angallassinermi nutaamik aqqissuussinikkut angallassinermi aningaasartuutit appartinneqarnissaat, akulikinnerusumik timmisartuussisalernissaq unammilleqatigiinnerullu annertusineqarnissaanut periarfissiinissaq pingaarnertut anguniakkat ilagaat. Misissueqqissaarnerit takutippaat, sanaartortitsinissami ingerlatsinissamilu aningaasartuutissat eqqarsaatigigaanni angalasartut ikippallaarmata, nunap immikkoortortaanni mittarfiliortitsinerinnakkut anguniagaq anguneqarsinnaanngitsoq.

Ingerlatsinermi aningaasartuutit eqqarsaatigigaanni Tasiilami mittarfiliortoqaruni sunniuteqarluassaaq. Ingerlatsinermi aningaasartuutit eqqarsaatigigaanni mittarfiit sinnerini arlaannaalluunniit imminut akilersinnaassanngilaq, taamaattumillu sanaartortitsisoqaruni akulikinnerusumik angallassisoqartalersinnaassasoq naatsorsuutigineqarsinnaanani. Taamaakkaluartoq angalanermi angallatinut allanut nooqattaartitsinnginnerulluni ataqatigiinnerusumik angallasseriaaseqalertoqarnissaa anguneqarsinnaassasoq qularnanngitsutut isigineqarpoq.

Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat kisiat isiginiassagaanni Tasiilami Ittoqqortoormiinilu mittarfissat kisimik innersuussutigineqarsinnaapput, kisiartaallutillu aalajangiinissami siunnersuuteqarnermi siunertaasumik tulluuttumik naammassinnissannaasut: *"assartuussinermi ataatsimut akissaaajaatit annikillissinnissaat, timmisartuussisarnerup akulikillinnissaa aamma unammilleqatigiinnerup annertusisinnaanera siunertaralugit."*

Sanaartortitsinissaq, ingerlatsinissaq, missingersuutit imaluunniit inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugit Qeqertarsuarmi, Qasigiannuani, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfiliassat pillugit suliniutit innersuussutigineqarsinnaanngillat.

Misissueqqissaarnerit pillugit

Misissueqqissaarnerit inernerillu nalunaarusiani tamani itinerusumik nassuiaatigineqarlutik misissueqqissaarnerni inernerit, mittarfissallu pillugit suliniutini ataasiakkaani aningaasaqarnikkut kingunissai ilanngussatut nalunaarusiani 1-mit 5-imut atuarneqarsinnaapput.

Misissueqqissaarnerit annertuutigit pingaarnertut takutippaat, Uummannaq eqqaassanngikkaanni mittarfiliorfissatut kissaatigineqartuni tamani sanaartortitsisoqarsinnaassasoq. Innersuussutigineqartuni sanaartorfissatut ataasiinnaanngitsumik periarfissaqartillugu, sanaartorfissatut innersuussutigineqartut tamarmik nassuiaatitaqarput. Tamatuma saniatigut misissueqqissaarnerni atuarneqarsinnaavoq, mittarfissat minnerpaamik 799 meterinik takitigissasut innersuussutigineqartoq, soorluttaaq mittarfissat asfaltigaassasut innersuussutigineqartoq.

Ittoqqortoormiini Tasiilamilu mittarfissanut tunngatillugu inuiaqatigiit aningaasaqarnerisa misissoqqissaarneqarnerini takuneqarsinnaavoq, aningaasaqarnermut tunngatillugu saqqummiunneqartut aallaavigalugit taakku innersuussutigineqarsinnaasut.

Qeqertarsuarmi, Qasigiannuani, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfissanut tunngatillugu inuiaqatigiit aningaasaqarnerisa misissoqqissaarneqarnerisa takutippaat, taakku innersuussutigineqarsinnaanngitsut. Tassani taarsiullugu innersuussutigineqarpoq, nutaaliaanerusunik, pitsaanerusunik, atortorissaarnerusunillu qulimiguulinnik pissarsinikkut qulimiguulinnik timmisartuussisarneq attatiinnarneqassasoq.

Inuiaqatigiit aningaasaqarnerinut sunniutaasussanik nalilersuineramik suliaqarnissamut ilitersuummi Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup 2015-imi saqqummersitaani, pisortat sanaartortitsinissami aningaasaliinissaanni siunnerfigineqartariaqarlutik tunngavissat sisamat allassimapput: Inuiaqatigiit aningaasaqarnerinut akilersinnaasoq, aningaasaqarnikkut ingerlatsineq attanneqarsinnaasoq, inuuniarnikkut aamma avatangiisit eqqarsaatigalugit piujuartitsineq, nuna tamakkerlugu aamma nunap immikkoortortaani ineriartorneq.

Allatut oqaatigalugu suliniut imaluunniit suliniutit inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugit immiut akilersinnaanngikkaluartut, sanaartortitsinissamut aningaasaliinissami inuiaqatigiinni pissutsit allat tunngavissisinaapput.

Nunamut tamarmut nunallu immikkoortortaannut tunngasut, isumannaallisaanermut upalungaarsimanermullu tunngasut, pitsaasumik sunniuteqarnissaanik upperinninneq imaluunniit politikikkut tulleriaarineq tassunga assersuutissaqqipput. Tamatuma saniatigut inuit ataasiakkaat angalaneranut allaanerusumik ataqatigiissitsisoqalersinnaavoq, soorlu assersuutigalugu ullumikkut angallaviunerpaanut Kangerlussuarmut Narsarsuarmullu angalasarnermut tunngatillugu Maniitsup Paamiullu inissisimaffii patsisaallutik angalanissamik pisariaqartitsisut eqqarsaatigigaanni akulikinnerujussuarmik tikinneqartartut.

Tamatuma saniatigut nunap immikkoortortaanni mittarfiliortoqaraluarpat, illoqarfinni mittarfiliorfissatut eqqarsaatigineqartuni innuttaasut Nuummi Ilulissanilu nunat tamalaat akornanni mittarfissanut ajornannginnerusumik angalasalersinnaalissapput. Tassunga ilanngullugu sivikinnerusumik angalasalernissaannut periarfissaqalissaaq, ilutigalugu qulimiguulinnut Targanullu sanilliullugu Dash 8-t amerlanerusunik ilaasoqarsinnaallutillu, nassiussanik amerlanerusunik nassataqarsinnaapput. Taamaakkaluartoq ilaasunut nassiussanullu inissaqassuseq eqqarsaatigalugu eqqaamaneqassaaq, inissat tamakkerlugit atorneqarneq ajorpata akuttunerusumik angallassisoqartarsinnaassammat.

Pingaarnertut eqqumaffigisassarpaaluit immikkoortuni tulliuuttuni nassuiaatigineqarput. Mittarfinnut ataasiakkaanut tunngatillugu kommunit ataasiakkaat periarfissanik naliliinerinut tapiliussatut taakku isigineqassapput. Tamatuma saniatigut mittarfiit sanaartorneqarsinnaanissaasa tungaannut politikikkut inatsisitigullu qularnanngitsumik naliliinissat aalajangiinissallu nassuiaatigineqarput. Mittarfiit pillugit suliniut ataaseq arlallilluunniit ingerlateqqinneqassasut aalajangerneqassagaluarpat, taakku annerusumik ineriartortinneqarlutillu misissoqqissaarneqassapput.

Corona pillugu allatseqarfik tusarniutigineqartumut ima ilanngussivoq:

“Mittarfiit atorlugit attaveqaatinik nukittortitsinissaq nappaatinik tuniluuttoqarnerani atortunik, sulisunik misissugassanillu sukkanerusumik assartuussisinnaanissamut periarfissanik pitsaanerulersitsissasoq neriuutigineqarpoq. Misissugassanik tigusinermiit misissueqqissaarnissap tungaanut piffissaq sivikinnerulerpat, tamanna pitsannguineramik, nappaatinik tuniluuttoqarnerani pingaaruteqarsinnaasumik isumaqartussaavoq.

Pingaartumik Tunumi maanna attaveqaatit ilusii eqqarsaatigalugit nassiussat Nuummukartut nunatsinniit anninneqaqqaartarneri nappaatinik tuniluuttoqarnerani ajornartorsiortitsisinnaavoq, assersuutigalugu angallaviup tassanngaannartumik unitsinneqarneranut imaluunniit misissugassat ilanngaaserisunit allatulluunniit unitsinneqarnerinut atatillugu.”

Kiffartuussinissami isumaqatigiissutit, qulimiguulinnillu atuiinnarnissap innersuussutigineqarnera pillugit

Misissueqqissaarnermi siullertut innersuussutigineqarpoq, Qeqertarsuup Tunuani kujataanilu qulimiguulinnik angallassisarnerup attatiinnarneqarnissaa anguniarneqassasoq. Sanaartortitsinissami aningaasaliissutissat naatsorsorneqarlutik inuiaqatigiit aningaasaqarnerat isiginiassagaanni, mittarfiliortitsinermi negativimik sunniutaasussat nunap immikkoortortaanni taakkunani marluusuni annertunerupput.

Tamanna kiffartuussinissami isumaqatigiissutitigut aningaasartuuteqartarnermut, nunap immikkoortortaannilu qulimiguulinnik angallassisarnermi inissanik atuisarnermut ataqqissaartutut isigineqassaaq.

Assersuutigalugu ullutsinni Bell 212-it marluk kujataani atugassaatinneqarput. Suliassap naammassineqarnissaanut aningaasartuutissat akilerneqarnissaanut isumaqatigiissutip aningaasatarai. Imaappoq sumiiffimmi qulimiguulimmik atugassaqaqtitsineq, qulimiguullip inaanik ingerlatsinermut attartormulluunniit kiisalu timmisartortartunik mekanikerinillu sulisoqarneq. Namminersorlutik Oqartussat akiliutigisartagaasa annersaat, taakkununga aalajangersimasumik aningaasartuutituttarput. Isertitanit aningaasartuutiniillu, matumani billetsinik tunisinermi isertitanut, orsussamut aningaasartuutinit il.il. oqimaaqatigiissinneqartarlutik aningaasartuutit nikerartartut, aalajangersimasumik aningaasartuutinit annikinniararsuusarput.

Taamatut angallasseriaaseqarnermi nunap immikkoortortaani nunaqarfippaaluit sullinneqarnerini aningaasatigut annaasaqaataasartunut Narsarsuup, Qaqortup, Narsap Nanortaliullu akornanni kujataani angallaviunerpaasartuni isertitat oqimaaqatigiissitsisarput. Qaqortumi mittarfissaq sanaartorneqareerpat, ullutsinni angallassisarnerup annersaa atorunnaarsinneqassaaq. Angallaffiunerpaat qulimiguulinnik angallanneqartarunnaarsinneqarpata isertitat appapiluussapput, qulimiguulinnilli nunap immikkoortortaaniisitsinermi aalajangersimasumik aningaasartuutit qaffasissut nikissanngillat. Angalasartunit isertitat annikillinerisa kingunerisaanik nunaqarfiit ikinnerusut qulimiguulimmik tikinneqartalernerisa kingunerisaanik, kiffartuussinissami isumaqatigiissut akisuninngoratarsinnaavoq.

Taamaattumik kiffartuussinissami isumaqatigiissutinut tapiissutigineqartartut massakkutut itsiinnarneqarlutik angallaffiunerpaani qulimiguullip angallassisarnerata attatiinnarneqarneratigut, nunaqarfinnik minnerusunik angallassisarnerup akilerneqarnissaanut iluaqutaanissaa innersuussuteqarnermi ilaatigut tunngavigineqarpoq.

Illuatungaani nunap immikkoortortaanni mittarfittaani atuilernermut atatillugu qulimiguulik massakkut pigineqartoq mikinerusumik, assersuutigalugu Air Greenlandip ullumikkut attartortitsisarnermini atortagaani AS 350-ip assinganik

taarserneqaraluaruni, kiffartuussinissami isumaqatigiissutitigut sipaaruteqartoqarsinnaassaaq.

Tamatuma saniatigut kujataanut tunngatillugu nunap immikkoortortaani timmisartuussisarneq 2023-mi annertuumik allannguuteqartussaavoq, taamanikkornissaaniami Narsarsuarmi akunnittarneq Qaqortumut nuunneqartussaammat. Qaqortoq Narsarlu imminnut ungasippallaanngimmata timmisartumik angallassisarnissamut tunngavissaqarluarnissaa nalorninartorsiorfiungaatsiassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq, uaniami periarfissanut sanilliullugu timmisartumik angallassisarnissaq kiffartuussinissamik isumaqatigiissutitigut tunngavissinneqarsinnaanngippat, niuerneq tunngavigalugu imaani angallatinik angallassisarnissaq qularnanngitsumik tunngavissaqartussaammat.

Angallanneq pillugu immikkoortumut pilersarusiornissami, aqqusineqartitsilluni ikaartaateqartitsillunilu angallassisarnissap misissorneqarnissaa ilanngunneqassaaq.

Narsami mittarfissamut periarfissatut aqqusineqartitsinissaq, ikaartaateqartitsinissarlu pillugu

Narsap Qaqortullu imminnut ungasippallaanngineri patsisaallutik, Narsami mittarfissamut atatillugu aqqusineqartitsinissamut, ikaartaateqartitsinissamullu periarfissat misissorneqarput. Aqqusineqartitsinissaq/ikaartaateqartitsinissaq akikinnerusussatut isikkoqarpoq. Tassunga atatillugu Narsap Qaqortullu akornanni ullut tamaasa angalasoqartarnissaanut periarfissaqassaaq. Assersuutigalugu ullaakkut unnukkullu angallasisoqartarnissaa pilersarusiorneqaraluarpat, illoqarfiit taakku marluk arlaanni najugaqarluni ullaakkut illoqarfiup aappaanut suliartortoqarsinnaasassaaq, unnukkullu angerlarluni.

Qaqortup Narsallu akornanni akulikinnerusunik angalasoqartarnissaanut periarfissaq taanna Kommune Kujallermit soqutigineqarneruvoq. Nunap immikkoortortaanni mittarfissanut kommunit ilassutaat pillugit allakkiaq innersuussutigineqarpoq.

Ineriartortitsinissami sunniutissat pillugit

Misissueqqissaarnerni takuneqarsinnaasutut mittarfinnut ataasiakkaanut ineriartortitsinissami sunniutissat ilanngunneqanngilaq. Soorlu aamma Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu mittarfiliassat pillugit suliniutit inuiaqatigiit aningaasaqarnerinut kingunissaasa misissoqqissaarneqarnerini aamma taamaattoq. Kisianni nangillugu nassuiaatigineqartutut, mittarfiit ataasiakkaat arlalitsigut ineriartortitsinermi sunniutissartaqarsinnaapput.

Allatut oqaatigalugu sanaartortitsinissami aningaasaliissuteqarnikkut aningaasaqarnikkut kingunissai eqqarsaatigalugit ineriartortitsinissami sunniutissat taakku, qanoq piviusorsiorpalaartiginersut politikikkut nalilersorneqartariaqarpoq.

Tassunga atatillugu Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisup Kommune Qeqertalik, Kommuneqarfik Sermersooq aamma Kommune Kujalleq ilassuteqaqquai.

Illoqarfimmi pineqartumi ineriartortitsinissami periarfissaq, periarfissallu taassuma piviusunngortinneqarnissaanut nunap immikkoortortaani mittarfiliortoqassappat taanna

qanoq tunngavissiinnaassanersoq kommunit eqqarsaatigissagaat piumaffigineqarput. Tamatuma saniatigut illoqarfimmi inuiaqatigiit sammisaannut nunap immikkoortortaani mittarfik sutigut iluaqutaasinnaassanersoq kommunit isummeqquneqarput. Illoqarfiup takornariarneqarnissaanut illoqarfiup suna immikkuullarissuserineraa, soorluttaaq takornarialerineri inuusutissarsiteqarnermilu periarfissat nassuiaatigissagaat kommunit piumaffigineqarput.

Kommunit ilassutaat, allakkiamut matumunnga ilassutaalluni "Nunap immikkoortortaanni mittarfissanut kommunit ilassutaat" pillugit allakkiami atuarneqarsinnaapput.

Tamatuma saniatigut angallanneq pillugu immikkoortortamut pilersaarutissamut taakku ilanngunneqassapput, soorluttaaq nunap immikkoortortaanni mittarfiit sinnerisa sanaartorneqarnissaanni sunniutissat taakku naapertorneqarnissaat naleqqutissasoq.

Timmisartoqarfiit pillugit inatsit

Inatsit naapertorlugu sanaatoritsinissamut aningaasaliisoqarsinnaassappat, mittarfissatut eqqarsaatigineqartut imminut akilersinnaassusissaannut piumasaqaatit assiginnigitsut Timmisartoqarfiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12, 5. december 2008-meersumi allassimapput. Ittoqqortoormiini Tasiilamilu mittarfissatut eqqarsaatigineqartut kisiartaallutik timmisartoqarfiit pillugit inatsimmik naammassinnipput. Mittarfissatut eqqarsaatigineqartut sinneri inatsisip aalajangersagaannut naammassinninngillat. Nunap immikkoortortaanni mittarfissat inatsimmik naammassinnigitsutut massakkut nalilerneqartut, assersuutigalugu aqqusinniornikkut allatigullu angallasseriaaseqarnissamik periarfissanut aningaasaliissutissat nalilersorneqarlutik, angallanneq pillugu immikkoortortamut pilersaarutitigut sammineqartariaqassapput.

Missingersuutit pillugit inatsit, piffissarlu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfimmit immikkut ittumik aningaasaliissuteqarnissaq pillugu

Suliniutit imminut akilersinnaassusissaannut piumasaqaatit assiginnigitsut, matumani immikkut ittumik aningaasaliissutit atorineqarnissaannut tunngasut missingersuutit pillugit inatsimmi allassimapput.

Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu mittarfissanut suliniutit inuiaqatigiit aningaasaqarnerinut pitsaasumik sunniuteqartussatut nalilerneqarmata, siunissamilu ungasinnerusumi aningaasaqarnermut politikkip atasinnaassusaanut pitsanngorsaaqataasussatut nalilerneqarmata, immikkut aningaasaliissuteqarnikkut aningaasalersorneqarput. Taamatut aningaasaliissuteqarnermi atorineqartoq tassaavoq Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfik. Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfimmit aningaasaliissuteqartoqarsinnaaqqullugu aningaasanik atoriaannaasoqartariaqarpoq, massakkullu atoriaannaasoqarani. Tamanna COVID-19-imik patsiseqarpoq.

Ilulissani Nuummilu mittarfissat eqqarsaatigalugit Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfimmit ilaatigut aningaasalersorneqartut, taakku Namminersorlutik Oqartussat selskabiinit, nunattalu karsianit sinneqartoortutit immikkut ittumik iluanaarutinit aningaasalersorneqarput. Taamaattorli Qaqortumi mittarfissaq nunatta karsianiinnaq aningaasalersorneqarpoq.

Ittoqqortoormiini Tasiilamilu mittarfissat pillugit suliniutit siunissami ungasinnerusumi aningaasaqarnermut politikkip atasinnaassusaanut pitsanngorsaaqataasussatut nalilerneqarmata, siunissami ungasinnerusumi Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfimmit tunngaviusumik aningaasalersorneqarsinnaasutut nalilerneqarput. Taamaakkaluartoq siunissami ungasinnerusumi periarfissaatillugu aningaasaateqarfiup aningaasaataasigut allatigut aningaasaliissuteqarsinnaanermut periarfissanik nalilersuisoqartassaaq.

Taamaakkaluartoq Kitaata sineriaani nunap immikkoortortaanni mittarfissat taakkua tallimaasut aningaasaqarnermut politikkip atasinnaassusaanut pitsanngorsaaqataasussaangitsutut nalilerneqartunut, atugarissaarnermulli aningaasaliinertut isigineqartussanut taamaattoqassanngilaq.

Aningaasanut Inatsisitigut sanaartortitsinissami sinaakkutissani tulleriiaarinissaq pillugu

Qeqertarsuarmi, Qasigiannguani, Kangaatsiami, Narsami Nanortalimmilu mittarfiliassanut suliniutit inuiaqatigiit aningaasaqarnerinut pitsaasumik inerneqanngikkaluartut, aningaasanut inatsisissatigut sanaartortitsinissami sinaakkutissani politikikkut tulleriiaarneqarsinnaassapput.

Tassunga tunngatillugu maluginiarneqassaaq, atugarissaarnermut aningaasaliissutit allat, assersuutigalugu ineqarnermut, ilinniartitaanermut imaluunniit peqqinnermut tunngasut akigalugit taakku tulleriiaarneqarsinnaammata. Taamaattoqassappat politikikkut tulleriiaarinermissaaq, soorluttaaq sanaartugassat suliarineqarnissaannut ersarinnerusumik piffissaliussaqarnissaata eqqarsaatigineqarnissaa naleqqutissasoq. Tulleriiaarinissaq eqqarsaatigalugu mittarfinnik ineriartortitsiartuartaqartariaqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Ataatsimut isigalugu oqaatigineqarsinnaavoq, nunap immikkoortortaanni mittarfiit eqqarsaatigalugit illoqarfimmi ataatsimi sanaartornissami sæsoni ataaseq arlallilluunniit pilersaaruserneqassammata, taamaalilluni mittarfiliassamut ataatsimut sanaartortitsinissami aningaasartuutissat ukiunut missingersuuserneqarsunut marluusunut arlalinnulluunniit agguataarneqarsinnaaniassammata. Sanaartornermi sæsonit arlaqarpata, sanaartortunut suliasaqartitsinissamut iluaqutaasinnaavoq. Qeqertarsuup Tunuani kujataanilu mittarfiliassat tallimaasut assersuutigiinnarlugu ataatsikkut sanaartorneqassasut aalajangerneqaraluarpat, ukiut marluk tulleriit aningaasanut inatsisitigut sanaartortitsinissami sinaakkutit affaat sinnilaarlugit mittarfiliortitsinernut atorineqassagaluarput. Periarfissatut mittarfissat ataasiakkaarlugit sanaartortillugit, ukiut qulit ingerlanerini sivisunerusumilluunniit ukiumut 50 mio. koruunit immikkoortinneqartarsinnaapput. COVID-19-ip aningaasaqarnikkut kingunerit eqqarsaatigalugit, suliniunik ukiunut arlalinnut tulleriiaarinissaq eqqarsaatigilluarneqartariaqarpoq, COVID-19-ilu patsisaalluni aningaasaqarnikkut sunniutit annikillippata tamanna aallartinneqassasoq.

Sanaartortitsinissami aningaasaqarneq

Immikkut ittumik aningaasaliissutit kiisalu aningaasanut inatsisitigut nalinginnaasumik sanaartortitsinissami aningaasaliissutit atorneqassappata suliniutit imminut akilersinnaassusaasa assigiinngissusaa ilanngullugu, suliniutinut ataasiakkaanut sanaartortitsinissami aningaasartuutissat tulliuuttumi takussusiorneqarput:

Illoqarfik:	Immikkut aningaasaliissutit:	ittumik	AI nalinginnaasumik tulleriaarineq:
Qeqertarsuaq	0		92
Qasigiannugit	0		110
Kangaatsiaq	0		107
Narsaq	0		88
Nanortalik	0		87
Uummannaq	0		0
Ittoqqortoormiit	329		0
Tasiilaq	294		0
Katillugit	623		484
Ataatsimut aningaasaliissutit		1.107	

*2019-imi kisitsisit aallaavigalugit naatsorsorneqarput. Ilaatigut aningaasat naleerukkiartornerat, nalinullu malinnaatitsineq ilutigalugu pilersaarusiormi kisitsisit allanngussapput.

Erseqqissaatigineqassaaq, Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut aningaasaateqarfimmit aningaasaliissutigineqarsinnaasunik immikkut ittumik aningaasassaqaqarnersoq misissorneqarnikuunngimmat, mittarfiliassanullu tunngatillugu aningaasanut inatsisitigut sanaartortitsinissami aningaasaliissutitigut suliniutinik tulleriaarinissami kingunissaanik ersarinnerusumik naliiisoqarnikuunngimmat, aningaasaliinissaq misissueqqissaarnermi tikkuunneqanngimmat.

Nalorninartut

Misissueqqissaarnermi kisitsisitalerneqarsinnaanngitsunik mittarfiliassat suliniutit ataasiakkaat, negativimik arlalitsigut sunniuteqarsinnaammata maluginiaqquneqarpoq. Assersuutigalugu qulimiguulimmik angallaviup sinnerani angallattoqarpallaartannginnera patsisaalluni, kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit Namminersorlutik Oqartussanut akisuninngorsinnaapput.

Negativimik sunniuteqarsinnaasut assersuutitut alla taaneqarsinnaasoq tassaavoq, nunap immikkoortortaanni mittarfiliortitsinikkut angallassinerup akulikissusaa, imaappoq sumiiffinni ataasiakkaani sapaatip akunneranut aallartartut ikilisinnaassapput. Tamatumani qulimiguulinnut sanilliukkaanni Dash 8-ni ilaasinnaasut amerlanerujussuunerinik patsiseqarpoq.

Tassunga assersuusiusagaanni ullumikkut qulimiguulik sapaatip akunneranut sisamariarluni tikittarnerani ilaasartut timmisartumi ataatsimi ilaasinnaassapput. Misissueqqissaarnermi matumani sinerissami illoqarfinni pineqartuni tallimaasuni tamani taamatut pisoqarsinnaavoq. Assersuummi tassani illoqarfimmi pineqartumi sapaatip akunneranut tikittartut aallartartullu sisamanit ataatsimut ikilisinneqassapput. Uanili ingerlatsisup aalajangersimasumik angallassisarnissaa, angallassisarnissarlu pillugu

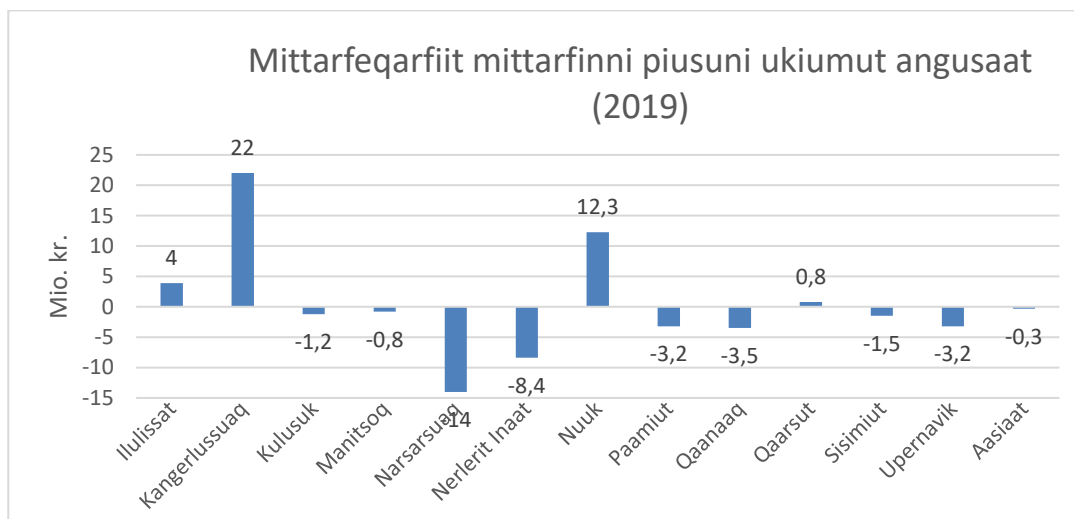
naliliinissaa apeqqutaassapput. Taamaalilluni angallavimmi kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqartariaqassanersoq, suleriaqqinnissami ingerlatsisoq qanimut oqaloqatigalugu ersarissarneqartariaqassaaq. Taamaattoqassappat misissueqqissaarnermi inernernut negativimik sunniuteqassaaq.

Kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqanngippat akigititat, akulikissuseq pitsaassuserlu ingerlatsisup niuerneq tunngavigalugu ingerlatsinerminut naleqqussartariaqassavai. Akulikissusissamat, akigititanut, pitsaassutsimullu Naalakkersuisut sunniuteqarsinnaanissaat annikillissaaq. Inuiaqatigiit aningaasaqarnerinut angusassaq ajorseriarluni imaassinnaavoq kiffartuussinissami isumaqatigiissutit attatiinneqarnissaat pisariaqartinneqassasoq.

Nunap immikkoortortaanni mittarfinni aningaasaqarneq pillugu

Tasiilaq eqqaassanngikkaanni mittarfissani nutaani ingerlatsinermi amigartooruteqarfiusumik ingerlanneqassasut aningaasaqarnerup misissoqqissaarneqarnerani takuneqarsinnaappat, nunatsinni nunap immikkoortortaanni mittarfiit amigartoorutaasumik ingerlanneqartarnera nalinginnaasuummat eqqaamassallugu pingaaruteqarpoq. Taamaalilluni mittarfinnit 13-iusunit qulingiluat ingerlatsinermi ukiumut amigartooruteqartarput. Imaanngilaq mittarfiit taakku pilersinneqartussaasimannikkaluartut. Neriulluarluni naatsorsuutigineqarsinnaavoq, mittarfiit taakkua sumiiffinni inuutissarsiutitigut takornialerinkullu periarfissanut sunniuteqaqataasut, soorluttaaq nunap immikkoortortaanni nunamilu nalinginnaasumik ineriartortitsinerneq ataqatigiissitsinerimullu tapertaasut.

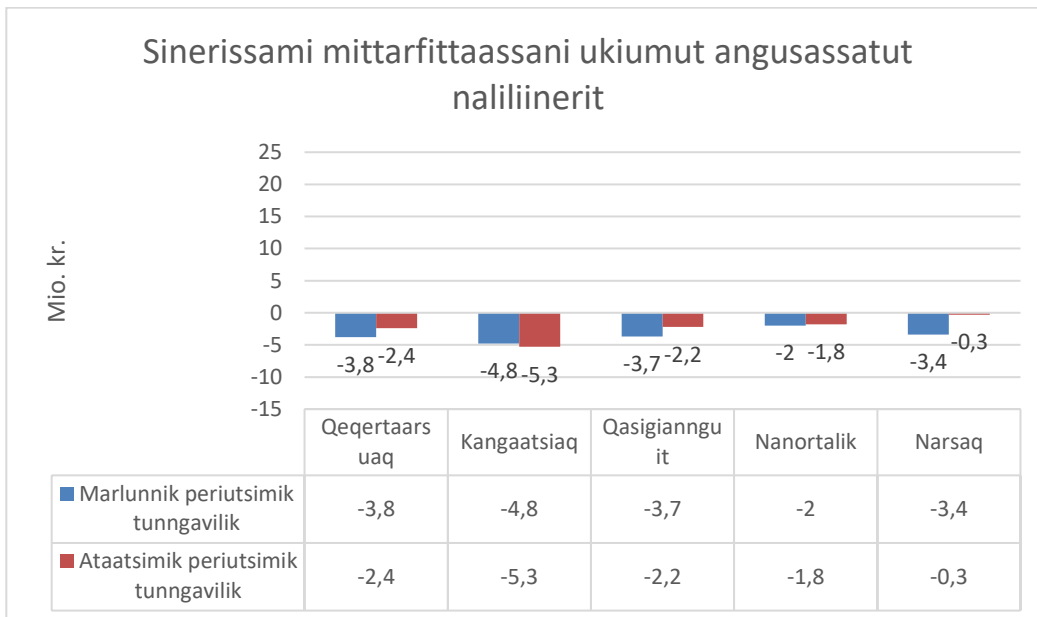
Mittarfinni piusuni 2019-imi ingerlatsinermi angusat matumap ataani takusineqarsinnaapput, nunallu immikkoortortaanni mittarfinni angusassatut naliliinerit aamma ilanngunneqarput.

Aallerfik: Mittarfeqarfiit

Siuliani tabelimut tunngatillugu erseqqissaatigineqassaaq, kisitsisit inuiaqatigiinni allanut tunngassuteqaratik mittarfiup ingerlatsinermi angusaanuinaq tunngassuteqarmata.

Kitaata sineriaa

Aallerfik: Rambøll

Ataatsimik marlunnilluunniit periutsumik tunngaveqarlutik angallasseriaatsit naatsorsorneqarnerini, ataatsimik periutsumik tunngaveqarluni angallasseriaatsimut utertoqarnissaa politikikkut tapersorsorneqarnissaa ilimagineqarsinnaannginnera soorunalimi eqqarsaatitut ilaatinneqassaaq. Tassunga atatillugu oqaatigineqaannarsinnaavoq, 2006-imiilli ataatsimik periutsumik tunngaveqarluni angallasseriaaseqareersorlu, marlunnik tunngaveqarluni angallasseriaaseq 2017-imi atuutsilersinneqaaqqimmat.

Inerniliinertut naliliinertut tulliuuttut oqaatigineqarsinnaapput:

- asfaltigaallutik 799 meterinik takitigisunik mittarfinnik tallimanik ingerlatsinissamut, marlunnillu tunngaveqarluni angallasseriaaseqarnissamut Mittarfeqarfinnut 17 mio. koruunit missaannik ukiumut naleqartumik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqartoqartariaqarpoq,
- asfaltigaallutik 799 meterinik takitigisunik mittarfinnik tallimanik ingerlatsinissamut, ataatsimillu tunngaveqarluni angallasseriaaseqarnissamut Mittarfeqarfinnut 12 mio. koruunit missaannik ukiumut naleqartumik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqartoqartariaqarpoq,
- umiarsuarmik angalasartut ataqatigiinnerusumik angalanissaminnut aningaasartuuteqarnerullutik qanoq amerlatigisut timmisartortalissanersut ilisimaneqanngimmat, ataatsimik periutsumik tunngaveqarluni angallasseriaaseqarnissap nalilersorneqarnera nalorninartortaqaangaatsiarpoq,
- ingerlatsinissami aningaasartuutissat annikitsortai ilanngunnagit nalilerneqarput,
- mittarfinnik sanaartortitsinissamut atatillugu aningaasaliinertut aningaasartuutit eqqarsaatiginagit, siulianiittut ingerlatsinermi naliliineriinnaapput,

- Mittarfeqarfiit ingerlataannut assigiingitsunut ullumikkut akimortumik tapiissuteqartoqaaluttarpoq. Mittarfittaassat atulerneqarpata, Mittarfeqarfiit akimortumik tapiissuteqartarsinnaanerat appariangaatsiassangatinneqarpoq. Ataatsimoortumik aningaasartuutit ullumikkut mittarfinnit sinneqartooruteqarfiusartunit annerusumik aningaasartuutigineqanerusartut siunissami nunap immikkoortortaanni mittarfinnit aningaasartuutigineqartalissapput, imaluunniit kiffartuussinissamik isumaqatigiissutitigut tapiissuteqartarnikkut aningaasartuutigineqartassallutik.

Tunumi

Tunumi mittarfinni taakkunani marluusuni ingerlatsinermi naatsorsuutit allarluinnaapput. Mittarfittaassat mittarfinnut piusunut taartissaammata, allatut isikkulerlugit saqqummiunneqarput. Kitaata sineriaanut sanilliullugu qulimiguulinnut mittarfiit piusut nutarterneqassasut siunertarineqarpoq.

	Nerlerit Inaat	Ittoqqortoormiit			
		Ullumikkutut	650 m.	799 m	799 m.
		Asfaltigaanngitsaq	Asfaltigaanngitsaq	asfaltigaq	Asfaltigaanngitsaq
MITT isertitai	6,1	4,4	4,4	4,4	4,4
Ingerlatsinermi aningaasartuutit minillugit MITT aningaasartuutai	-14,4	-7,8	-7,9	-7,9	-8,3
MITT ingerlatsinermi angusai	-8,3	-3,4	-3,5	-3,5	-3,9

Aallerfik: Rambøll.

Malugalugu periarfissani tamani ingerlatsinermi angusat tamarmik imminut akilersinnaanngimmata, kisianni mittarfik Nerlerit Inaannit Ittoqqortoormiit nuunneqaruni pitsaanerussaag.

	Kulusuk	Tasiilaq		
		Ullumikkutut	799 m.	1199 m.
		asfaltigaq	asfaltigaanngitsaq	asfaltigaanngitsaq
MITT isertitai	23,6	11,2	11,2	11,2
Ingerlatsinermi aningaasartuutit minillugit MITT aningaasartuutai	-19,4	-9,1	-9,3	-9,7
MITT ingerlatsinermi angusai	4,2	2,1	1,8	1,5

Aallerfik: Rambøll.

Malugalugu periarfissani tamani ingerlatsinermi angusat tamarmik positiviummata, massakkutulli Kulusuk akunnittarfittut atuutsiinnarneqarnerani positiviuernerpaassalluni. Mittarfinnik sanaartortitsinissamut atatillugu aningaasaliinernut aningaasartuutit eqqarsaatiginagit ingerlatsinermi naliliineriinnaapput. Tabelimi uanituulli Kulusummi

ingerlatsinermi ullumikkut angusatut ukiumut 4,2 mio. koruuninut naatsorsorneqartoq, nassuiaammi matumani siusinnerusukkuq oqaatigineqarluni Mittarfeqarfiit ukiumut angusartagaani allaaneruvoq. Tamanna qullersaqarfiup mittarfinni ataasiakkaani suliartitsinerini ataatsimoortumik aningaasartuutit Mittarfeqarfiit angusaanni ilaatinneqarnerinik patsiseqarpoq. Tabelimi uani mittarfimmi angusat kisimik ilaatinneqarput.

Tunami, pingaartumillu Ittoqqortoormiini illoqarfiup qanitarisaani mittarfittaarnikkut Nerlerit Inaannik Ittoqqortoormiini qulimiguulimmuq angallassisartumut kiffartuussinissamik isumaqatigiissutitigut sipaaruteqarfiunissaanut atatillugu sipaaruteqarnissamut periarfissaqarpoq. Tamatuma saniatigut qulimiguullip taassuma angallavimmi tassani angalasarunnaarnerata kingunerisaanik billetsinut akigitat qularnanngitsumik appassapput. Tassunga atatillugu malitsigisaanik billetsimut akigitat apparnera nikisinnagu, mittarfimmut akitsuut annikitsumik qaffanneqaruni ingerlatsinermi pitsaanerusumik angusaqartoqarsinnaassanersoq misissorneqarsinnaavoq.

Sanaartortitsinissami aningaasaliissutinik nalikilliliineq pillugu

Suliffeqarfinnut namminersortitanut naatsorsuutitigut nalinik annertussusiliisarnermi piumasaqaataasut kingunerisaanik, pigisaq ingerlatsinermit nalikilliliinissamullu annertuumik isertitsissutaaneq ajorpat, nalinik annertussusiliineq 0 koruuninngortinneqartassaaq. Tasiilaq pitsaasumik angusaqartussaq eqqaassanngikkaanni, mittarfittaassani tamani tamatut ingerlasoqassaaq.

Imaappoq, aningaasanut inatsisitigut sanaartortitsinissami nalinginnaasumik sinaakkutissat aqutugalugit mittarfiliortitsinissamut suliniut ataaseq arlallilluunniit atugarissaarnermut aningaasaliinertut sanaartorneqassasoq/sanaartorneqassasut aalajangerneqassappat, sanaartortitsinissami aningaasartuutissat mittarfiup imminut akilersinnaassusissaanut artukkiissanngitsoq nalilissallugu naleqqutissaaq.

Taanna patsisaalluni sanaartortitsinissami aningasaliissutissat ilanngunnagit ullutsinni nalinga naatsorsorlugu periarfissat, ilanngussaq 1-imi aamma ilanngussaq 2-mi ilanngunneqarput. Taakkunani takuneqarsinnaavoq, sanaartortitsinissami aningaasaliissutissat isiginiassanngikkaanni, kujataani mittarfinnik ingerlatsinermi ullutsinni nalinga, qulimiguulimmik angallassineq attatiinnarneqarluni tunngaviumik periarfissamit pitsaanerusoq.

Taamaakkaluortoq tassunga atatillugu eqqaamaneqassaaq, Namminersorlutik Oqartussat kiffartuussinissamik isumaqatigiissutitigut Mittarfeqarfinnut ukiumut tapiissutigitartai suli qaffaratarsinnaassammata.

Ilanngussatut nalunaarusiani inerniliussanik eqikkaaneq

Ilanngussatut nalunaarusiaq 1 – Qeqertarsuarmi, Qasigiannuani Kangaatsiamilu nunap immikkoortortaani mittarfiit:

- Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat (ullutsinni nalinga) isigalugu illoqarfinni taakkunani pingasuusuni nunap immikkoortortaani mittarfiliortoqarpat imminut akilersinnaassanngilaq. Qulimiguulinnut mittarfinnut sanilliullugu mittarfinnik Mittarfeqarfiit ingerlatsinerini aningaasartuutaannut qaffasissunut angallasserit amerlassusaat, taamaalillunilu angallassinermi isertitat matussutaasinnaangillat, soorluttaaq nunap immikkoortortaani mittarfissani pisariaqartumik aningaasaliinerit erniaqarluarnissaannut, nalikillilernerqarnissaannullu naammangitsut.
- Umiarsuarmik angalasartut timmisartortalersillugit ataatsimik periutsimik tunngaveqarluni angallasseriaatsimik pilersitsisoqaraluarpalluunniit, qulimiguulinnik timmisartuussisarnerup attatiinnarneqarneranit imminut akilersinnaanerusumik aaqqiissuteqartoqarsinnaangilaq.
- Taamaalilluni qulimiguulinnik nutaanerusunik iluarnerusunillu atortulinnik, eqaannerusumillu angallassinissamik kinguneqartussaalluni sila apeqqutaatinnagu angalassinanerusunik pissarsinikkut, nunap immikkoortortaani qulimiguulinnut mittarfiit attatiinnarneqarunik imminut akilersinnaanerusaaq.
- Qeqertarsuup Tunuani qulimiguulinnut mittarfiit anginerit pingasuusut timmisartunut mittarfinngortinneqarnerisigut atuiluarnerusinnaanermut annikillisaataassaaq, taamaalillunilu Qeqertarsuup Tunuani qulimiguulinnut mittarfiit sinnerisa 12-iusut aningaasaqarnerinut aamma annikillisaataalluni. Taamatut sunniuteqarnerlunnissaa, massakkutut Bell 212-inik assigisaanilluunniit atuinani angallannissamik pisariaqartitsinermut naapertuuttumik qulimiguulinnik mikinerusunik (ass. AS 350-inik assigisaanilluunniit) atuilernikkut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit killilernerqarsinnaavoq.
- Taamaalilluni eqikkaraanni imaappoq, Qeqertarsuup Tunuani qulimiguulinnik angallassivinni qulimiguulinnullu mittarfinni qulimiguulinnik nutaaliaanerusunik, sukkanerusunik, aningaasartuutillu eqqarsaatigalugit atorluaanerusinnaasunik timmisartuutileqatigiit atuilernerisigut, aningaasaqarnikkut sullissinikkullu pitsanngorniarneq annerpaaq anguneqassaaq.
- Angallasseriaaseq allannngortinneqarsinnaalluni, atortut nutaaliaanerusunngortinneqarsinnaallutik, aningaasaqarnikkullu killiliussatigut piumasaqaatit nutarsarneqarsinnaallutik 2021-mi atutilertussanik kiffartuussinermi isumaqatigiissutit nutaat, 2020-p ingerlanerani isumaqatigiissutigineqartussaapput. Isumaqatigiissusiornissami piumasaqaataasussat apeqqutaatillugit, kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit taakku akisuninngorsinnaallutillu akikinnerulersinnaapput, kisianni nutaanik

mittarfiliorani qulimiguulinnik nutaaliaaenerusunik atuilernikkut qulimiguulinnut
mittarfiit atuutsiinnarneqarunik imminut akilersinnaanerunissaanik pingaarnertut
inerniliussamut tamanna allannguissanngilaq.

Ilanngussatut nalunaarusiaq 2 – Narsami Nanortalimmilu nunap immikkoortortaani mittarfiit:

- (Aningaasaliinissat, ingerlatsinissamilu angusassat ullutsinni nalinut naatsorsorlugit) inuiaqatigiit aningaasaqarnerat isiginiaraanni Narsami Nanortalimmilu nunap immikkoortortaani nutaanik mittarfiliortoqaruni imminut akilersinnaassanngilaq. Angallassinert amerlassusaat, taamaalillunilu angallassinermi isertitat Mittarfeqarfiit ingerlatsinermi aningaasartuutaannut qaffasissunut matussutaasinnaangillat, soorluttaaq nunap immikkoortortaani mittarfissani pisariaqartumik aningaasaliinerit erniaqarluarnissaannut, nalikillilernerqarnissaannullu naammangitsut.
- Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutitaqanngitsumik niuernermik tunngaveqarluni Dash 8-200-nik timmisartuussisoqartalersinnaassappat, qulimiguulinnik ingerlatsinertulli imminut akilersinnaassuseqarsinnaassaaq.
- Umiarsuarmik angalasartut timmisartortalersillugit ataatsimik periutsimik tunngaveqarluni angallasseriaatsimik pilersitsisoqarpat, Narsami Nanortalimmilu mittarfittaat imminut akilersinnaasumik ingerlanneqarnissaannut angallassinissat naammannaviangillat.
- Pingaartumik Narsaq eqqarsaatigalugu Qaqortup illoqarfianit mittarfissamut aqqusinissaq nangillugu Qaqortumit Qaqortup qeqertaasartaata kitaq tikillugu aqqusinniortoqaruni, tassanngaanniillu imaatigut Narsamut angallassisoqartaruni imminut akilersinnaanerussiaaq.
- Minnerunngitsumik kujataani sikuusarnerata sivikillinikuunerata kingunerisaanik, Nanortalimmut qulimiguulimmik timmisartuussisarneq sisammit angallammik angallassisalernermik taarserneqarsinnaanersoq pingaarnertut nalilernerqarpoq. Taamatut angallasseriaaseqartoqassappat, umiarsuarmik angallassinermik misillitagalimmik, umiarsuarmillu pisinikkut suliffeqarfimmik ingerlatsinissami periarfissaqarneranik takunnissinaasumik ingerlatsisumut siunissamut ungasinnerusumut kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarnissamik tunngaveqarsinnaassaaq. Periarfissami tassani suliasatigut, aningaasaqarnermullu tunngasut itinerusumik misissoqqissaarneqartariaqarput.
- Angallasseriaatsimut toqqaannartumik atasumik aningaasaqarnikkut sunniutaasussat saniatigut sumiiffinni pineqartuni inuutissarsiutinik ineriartortitsinerup annertusisinnaaneratigut, takornarialerinerullu siuarsarneqarsinnaaneratigut pitsaasumik sunniuteqarsinnaassaaq. Ilutigalugu angallasseriaatsip pitsaanerulernera, atugarissaarnermut aamma sunniuteqarluaratarsinnaassaaq. Tamanna timmisartumik, qulimiguulimillu nutaaliaanerumik anguneqarsinnaavoq.
- Narsami Nanortalimmilu qulimiguulinnut mittarfiit timmisartunut mittarfinngortinneqarpata atuilluarnerusinnaanermut annikillisaataassaaq, taamaalillunilu kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarfiullutik kujataani qulimiguulinnut mittarfiit sinnerisa aningaasaqarnerinut aamma annikillisaataassalluni. Taamatut sunniuteqarnerlunnissaa, massakkutut Bell 212-inik atuinani qulimiguulinnik mikinerusunik (assersuutigalugu AS 350-inik) atuilernikkut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit annikillisinneqarsinnaavoq.

Ilanngussatut nalunaarusiaq 3 – Uummannami nunap immikkoortortaani mittarfik:

- Anorip pissusaanik misissueqqissaarnerup takutippaa, akunnattumik anorlertillugu mittoqarsinnaanissaanut piumasaqaatit naammassineqaqqatunneqarsinnaasut, taamaakkaluartorli qeqertap qeqqani qaqqamit 1200 meterinik portutigisumit anoraasuaneq silaannaallu aalarulunnera, isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu mikkiartornissanut nalorninartorsioritisisinnaapput.
- Taamaakkaluartoq mikkiartornissamut aallarnissamullu inissaqartitsilluni, mittarfiullu eqqaani pallinneqaqqusaanngitsut ilanngullugit asfaltigaasumik 799 meterinik takitigisumik mittarfiliornissamut periarfissaqarluni Uummannami nunataqannginnera patsisaalluni, nunap ilusaa aalajangiisuulluinnarpoq. Mittarfik 650 meterinik takitigisoq atorineqarsinnaassanngilaq.
- Ilulissat Uummannallu illoqarfiata/qulimiguulinnut mittarfiata akornanni qulimiguulimmik toqqaannartumik timmisartuussisoqartarsinnaanersaq misissorneqarpoq. Taamatut timmisartuussisoqartassappat timmisartup piffissaq eqqorlugu tikittarnera annikillissaaq, silarlussagaluarpammi sivilunerusumik timminissamut orsussamik sillimnateqarluarluni Uummannap kujataatungaani qaqqartooq avaqunneqartariaqartassammat. Tamatuma saniatigut massakkut Qaarsut aqqusaarlugit timmisartuussisarnermut sanilliullugu, qulimiguulimmik toqqaannartumik timmisartuussisarneq marloriaatipajaanik akisunerussaaq.
- Uummannap illoqarfiani mittarfiliortoqarsinnaanngilaq. Qaarsuni mittarfikkoorluni timmisartuussisarneq attatiinnarneqartariaqarpoq.

Ilanngussatut nalunaarusiaq 4 –Ittoqqortoormiini nunap immikkoortortaani mittarfik:

- Nunap ilusaa, sanaartornissarlu eqqarsaatigalugit Ittoqqortoormiit kimmut Kangertivat aqqusaarlugu Ittoqqortoormiit illoqarfianut aqqusinniornikkut, Ujarassuarni mittarfiliortoqarsinnaavoq.
- Nuna mittarfiliorfissatut eqqarsaatigineqartoq nalimavoq.
- Mittarfimmut 799 meterinik takitigisumut aningaasaliissutissat 329 mio. koruuniussapput.
- Mittarfik nuunneqarpat angalasartut aningaasatigut annertuumik sipaaruteqartassapput, sivikinnerusumillu angalasalissallutik, mittarfimmik ingerlatsinermi aningaasartuutit annikillissapput, massakkullu Nerlerit Inaata Ittoqqortoormiillu akornanni akunnittarnernut tapiissutit atorunnaassallutik.
- Taamaakkaluartoq Nerlerit Inaannut mittarluni massakkut periarfissaq ilanngullugu periarfissani tamani inuiaqatigiit aningaasaqarnerini angusaaq negativiusaaq. Angallannerit, taamaalilluni aningaasaliinissat annertussusissaat eqqarsaatigalugit Ittoqqortoormiini isertitassanut tunngavissaaq annikippallaarpoq.
- Asfaltigaalluni 799 meterinik takitigisumik Ittoqqortoormiini nutaamik mittarfeqalernikkut, massakkut Nerlerit Inaanni mittarfeqarnermut sanilliukkaanni angusaaq annikinnerusumik negativiusaaq. Ullumikkutut mittarfiup attatiinnaqarneratigut ullutsinni nalinga -476 mio. koruuniussaaq, illoqarfiullu eqqaani nutaamik mittarfiliortitsinikkut ullutsinni nalinga -437 mio. koruuniussalluni – imaappoq, ullutsinnut sanilliukkaanni 40 mio. koruuninik akikinnerusaaq.
- Taamaalilluni inuiaqatigiit aningaasaqarnerat isigalugu nutaamik aningaasaliissuteqarneq inuiaqatigiit aningaasaqarnerini angusamut massakkut negativiusumut pitsaasumik sunniuteqassaaq, kiffartuussinissami isumaqatigiissutinut akiliutigineqartartunut appartitsissaaq, atuisut akiliisarnerat appassaaq, Ittoqqortoormiinilu angallannikkut sullissineq pitsanngoriassalluni.

Ilanngussatut nalunaarussiaq 5 –Tasiilami nunap immikkoortortaani mittarfik:

- Kulusummi mittarfiup Tasiilamut nuunneqarnissaani naatsorsuinermi mittarfiit takissusii pingasut 799, 1199 1500 meterillu aallaavigineqarput.
- Nunap ilusaa, sanaartornissarlu eqqarsaatigalugit takissutsit taakku pingasut sanaartorneqarsinnaapput, takinerpaallunilu 1500 meterinik takitigisoq sanaartortissagaanni annertuumik, akisuumillu immiinissamik sanaartornissamillu kinguneqassalluni.
- Asfaltigaalluni 799 meterinik takitigisumik mittarfiliortitsinissami missingersuutissat 294 mio. koruuniussapput, asfaltigaalluni 1199 meterinik takitigisumut 356 mio. koruuniussapput, asfaltigaananilu 1500 meterinik takitigisumut 654 mio. koruuniussallutik.
- Aningaasaqarnikkut misissueqqissaarnerit takutippaat, mittarfiup nutaamik aaqjissuunneqarneratigut Kulusummi mittarfiup matuneqarneratigut assartuinermi suliassat ikilissasut, billetsit akikinnerulissasut, utaqqsarnerup sivikillinera aningaasaqarnermut sunniuteqassasoq, soorluttaaq Kulusuup Tasiilallu akornanni akunnittarnernut kifartuussinermi isumaqatigiissutinut aningaasartuutit sipaarutigineqartassasut.
- Kulusummi asfaltigaanani 1199 meterinik takitigaluni mittarfik attatiinnarneqaruni ullutsinni nalinga -224 mio. koruuniussaaq, Tasiilami asfaltigaalluni 799 meterinik takitigisumik mittarfittaarnermi ullutsinni nalinga -197 mio. koruuniussaaq, asfaltigaananilu 1.199 meterinik takitigaluni mittarfimmu -254 mio. koruuniussalluni.
- Tasiilami mittarfiliortoqaruni qulimiguulinnut mittarfimmik ingerlatsiinnarani 799 meterinik takitigisumut aningaasartuutit appasinnerunerat, Kulusuup Tasiilallu akornanni akunnittarunnaarnissamik patsiseqarpoq.
- Aningaasartalerneqanngitsunik toqqaannanngikkaluamik arlalinnik sunniutissartaqarpoq, soorlu assersuutigalugu inuutissarsiuqartunut tikikkuminarnera pitsaanerulissaaq, minnerunngitsumillu Islandimit takornariartut Tasiilamut toqqaannartumik aqutissaqalissallutik. Sunniutissat taakku naatsorsorneqanngillat, misissueqqissaarnermilu ilaatinneqaratik.
- Tasiilami mittarfittaassamut attaveqarluni Kulusuup illoqarfiani qulimiguulimmit mittarfiliortitsinissami naatsorsuutit ilaatinneqarput.
- Taamaalilluni Tasiilami asfaltigaasumik 799 meterinik takitigisumik mittarfiliortitsisoqarluni Kulusummi mittarfik nuunneqaruni, aningaasaqarnikkut iluanaarutaanerussaaq.